

Сезона 2016/2017

Петак, 23. децембар 2016. године
Задужбина Илије М. Коларца у 20 часова

За заљубљене

Диригент: **Фабрис Болон**
Солиста: **Милијана Николић**, мецосопран

Програм:
Мануел де Фаља: Зачарана љубав, балетска свита

*Интродукција и сцена; Песма сломљеног срца; Привиђење; Плес страха;
Чаробни круг; Поноћ; Ритуални плес ватре; Сцена; Песма о варљивој
светлости; Пантомима; Плес љубавне игре; Финале.*

Трајање: око 25 минута

Ернест Шосон: Поема о љубави и мору, оп. 19

*Водени цвет / La fleur des eaux
Интерлудијум / Interlude
Смрт љубави / La Mort de l'amour*

Трајање: око 28 минута

Родион Шчедрин: Кармен-свита

*I Introduction: Andante assai
II Dance: Allegro
III. First Intermezzo: Allegro moderato - Andante moderato - (attacca)
IV. Changing of the Guard: Moderato
V. Carmen's Entrance and Habanera: Allegro moderato - Quasi andante
VI. Scene: Allegro moderato - Tempo precedente - Andante assai
VII. Second Intermezzo: Larghetto*

VIII. Bolero: Allegro vivo
IX. Torero: Moderato con stoltezza
X. Torero and Carmen: Lento - Tempo I
XI. Adagio: Andante moderato - Adagio
XII. Fortune-Telling: Andantino - Andante assai
XIII. Finale: Allegro - Tempo precedente - Andante assai

Трајање: око 45 минута

Концертмајстор: **Тијана Милошевић**

Шпански композитор **Мануел де Фаља** (1876–1946) је у годинама непосредно пред Први светски рат, боравио у Паризу. Упознао се са виђенијим именима уметничког света тог времена, између осталих, и са композиторима Игором Стравинским, Клодом Дебисијем и Морисом Равелом, као и кореографом Сергејом Дјагиљевим. Тада, де Фаљин лични стил еволуира, развијајући се од раног, укореењеног у традицији позног романтизма, ка зрелом стилу који карактеришу слободнија и смелија хармонска решења. На почетку Првог светског рата, композитор се враћа у Шпанију и посвећује писању сценске музике.

Оркестарски комад **Зачарана љубав** завршен 1916. године, настао је на основу музике за истоимени балет, на либрето Грегорија Мартинеза Сијере (мада постоје претпоставке да је либрето написала де Фаљина супруга). Радња прати живот андалузијске циганке Канделе, којој су родитељи уговорили брак. Када је одрасла, заљубила се у Кармела. Пошто њен муж умире, дух мужа прогони двоје заљубљених. Кандела сазнаје да је њен покојни супруг имао љубавницу и, пошто Кандела и Кармело не успевају да отерају духа ритуалним плесом, Кандела одлучује да намами бившу љубавницу свог мужа у ритуални плес са духом. Тако дух почиње да опседа своју (бившу) љубавницу. У овој партитури, композитор је желео да споји своје умеће компоновања уметничке музике са циганском традиционалном музиком.

Критика је, након премијере била подељена. Док је један део сматрао да су елементи импресионизма успешно и зналачки коришћени, упркос тешкоћама које задаје писање *озбиљног* дела базираног на елементима популарне музике, други је сматрао да атмосфера Шпаније није адекватно представљена, управо због *страних утицаја*, при чему се мисли на елементе француског импресионизма.

Иако је његов стваралачки израз укореењен у академској традицији коју је пропагирао Париски конзерваторијум, француски композитор **Ернест Шосон** (1855–1899) је стварао под утицајем двојице великих европских аутора друге половине 19. века, као и већина његових сународника у том периоду. То су били Рихард Вагнер и Сезар Франк. Али, сматрајући да француска музика треба да буде ослобођена Вагнеровог утицаја, Шосон је, наклоњен музичком осликавању

интимних портрета, у својим делима тежио јасној форми, као и интересовању за камерну музику. Крајем осамдесетих и почетком деведесетих година 19. века, композиторов лични стил еволуирао је ка компоновању обимнијих дела веома израженог драмског набоја. Управо тада, између 1882. и 1893. године, настајала је **Поема о љубави и мору** на стихове Мориса Бушора. Шосон је поделио ову поему на два дела, између којих се налази интерлудијум. Изразито пасторална атмосфера ове партитуре наглашена је суптилном, прозачном оркестрацијом (иако снажан звук комплетног оркестра не изостаје), као и, за академску традицију неконвенционалим, хармонским решењима, која су на трагу Дебисијевог импресионизма.

Године 1967. руски композитор **Родион Шчедрин** (*1932) компоновао је **Кармен свиту**, балет у једном чину кубанског кореографа Алберта Алонса. Либрето је, према опери *Кармен* Жоржа Бизеа (1838–1975), написала Алисија Алонсо. Шчедрин је за ову прилику прерадио музику Бизеове опере, користећи неке од њених најпознатијих тема и аранжирајући их за гудачки оркестар и велики број ударалјки.

Музика је организована у тринаест слика. Идеја за ово дело потекла је од Шчедринове супруге, Маје Плисецкаје, иначе балерине Бољшој театра. Она је најпре замолила Дмитрија Шостаковича (1906–1975), а потом и Арама Хачатуријана (1903–1978) да компонују музику за балет. Пошто су обојица одбила, коначно, Плисецкаја је замолила свог супруга, Шчедрина, да се позабави овим сценским делом. У међувремену, Плисецкаја се упознала са Албертом Алонсом коме се (као кореографу Кубанског националног балета) идеја допала, што је за Шчедрина био додатни подстрек. Композитор је желео да буде више од аранжера, те је управо један од главних квалитета овог дела (које се, осим сценски, изводи и концертно) Шчедринова игра са добро познатим Бизеовим темама, које се преплићу и модификују на најразличитије начине.

Милош Браловић*

*У сезони 2016-17, Београдска филхармонија пружа прилику одабраним младим музиколозима да писањем програмских коментара обогате своју стручну праксу.